

Спогодба за социална сигурност между Република България и Република Корея

Ратифицирана със закон, приет от 40-ото Народно събрание на 22.10.2009 г. - ДВ, бр. 88 от 6.11.2009 г. Издадена от министерството на труда и социалната политика, обн., ДВ, бр. 12 от 12.02.2010 г., в сила от 1.03.2010 г.

Република България и Република Корея (оттук нататък наричани "договарящи страни"), имайки желание да регулират отношенията между техните две страни в областта на социалната сигурност, се договориха за следното:

Част I Общи разпоредби

Член 1 Определения

1. За целта на спогодбата:

(а) "България" означава Република България; "Корея" означава Република Корея;

(б) "гражданин" означава:

по отношение на България: български гражданин по смисъла на Конституцията на Република България;

по отношение на Корея - гражданин на Корея съгласно дефиницията в Закона за гражданството в съответствие с неговите изменения;

(в) "законодателство" означава законите и подзаконовите актове, посочени в член 2 на спогодбата;

(г) "компетентен орган" означава:

по отношение на България: министърът на труда и социалната политика;

по отношение на Корея: министърът на здравеопазването, благосъстоянието и семейните въпроси;

(д) "институция" означава:

по отношение на България: Национален осигурителен институт и Национална агенция по приходите;

по отношение на Корея - Националната служба за пенсиите;

(е) "пребиваване" означава обичайното място на пребиваване на лицето;

(ж) "престой" означава временен краткосрочен престой по смисъла на законодателството на договарящите страни;

(з) "осигурено лице" означава гражданин на която и да е от договарящите страни или осигурено лице, което е било подчинено на законодателството на някоя от двете

договарящи страни;

(и) "наследник" означава всяко лице, определено или признато като такова съгласно законодателството, прилагано от договарящата страна, предоставяща осигурителните плащания;

(й) "осигурителен период" означава който и да било период на вноски, който е бил признат и завършен според законодателството на една договаряща страна, както и всеки друг период, който е признат за приравнен на период на вноски според това законодателство;

(к) "обезщетение" означава по отношение на договаряща страна което и да било парично обезщетение, пенсия или помощ, предвидени по законодателството, определено в член 2 на тази спогодба, включително всяка добавка или увеличение, приложими към такова парично обезщетение, пенсия или помощ;

(л) "бежанец" означава бежанец съгласно дадената дефиниция от конвенцията, отнасяща се до статута на бежанците от 28.07.1951 г. и протокола към тази конвенция от 31.01.1967 г.;

(м) "лице без гражданство" означава лице съгласно дадената дефиниция от конвенцията, отнасяща се до статута на лицата без гражданство от 28.09.1954 г.

2. Всички други понятия и изрази, използвани в тази спогодба, имат значението, което им се придава в съответното законодателство.

Член 2

Приложимо законодателство

1. Тази спогодба се отнася до следното законодателство:

(а) По отношение на Корея:

(i) Националният закон за пенсиите;

(ii) по отношение само на част II от спогодбата:

- Закона за осигуряване при заетост;

- Закона за събиране на премии за осигуряване при заетост и за осигуряване за компенсация при трудови злополуки (изключвайки разпоредбите относно премии за осигуряване за компенсация при трудови злополуки).

(б) По отношение на България:

(i) законодателството относно държавното обществено осигуряване:

- пенсии за осигурителен стаж и възраст, пенсии за инвалидност поради общо заболяване;

- наследствени пенсии от всеки от посочените видове;

(ii) по отношение само на част II от тази Спогодба законодателството относно Държавното обществено осигуряване:

- обезщетения за безработица.

2. Спогодбата се прилага също и към бъдещо законодателство, което изменя, допълва, консолидира или отменя законодателството, посочено в алинея 1 на този член.

3. Въпреки алинея 2 на този член спогодбата не се отнася до закони и подзаконовни актове, които разширяват обхвата на съществуващото законодателство на една от

договарящите страни по отношение на нови категории бенефициенти, ако компетентният орган на тази договаряща страна уведоми писмено компетентния орган в другата договаряща страна в 6-месечен срок от датата на публикуване на такива закони или подзаконовни актове, че не се предвижда такова разширяване на обхвата на спогодбата.

4. Ако лицето няма право на обезщетение въз основа на осигурителни периоди по законодателството на договарящите страни, правото на лицето на това обезщетение се определя след сумиране на тези периоди и на осигурителни периоди, придобити по законодателството на трета държава, с която двете договарящи страни са обвързани чрез инструменти в областта на социалната сигурност, които уреждат сумиране на периоди.

Член 3

Персонален обхват

Тази спогодба се прилага към:

- а) осигурени лица, които са или които са били подчинени на законодателството на едната или на двете договарящи страни;
- б) други лица, чиито права произтичат от правата на лицата по буква "а".

Член 4

Еднакво третиране

Освен ако не е предвидено друго в спогодбата, гражданите на всяка от договарящите страни, бежанци и лица без гражданство, пребиваващи или с престой на територията на всяка от договарящите страни, при прилагането на законодателството на договаряща страна получават еднакво третиране с това на гражданите на тази договаряща страна. Горното се отнася до лицата на издръжка или до наследниците, които пребивават или имат престой на територията на всяка договаряща страна, по отношение на техните права, произтичащи от лицата, посочени в този член.

Член 5

Износ на обезщетения

1. Освен ако друго не е предвидено в спогодбата, обезщетение съгласно законодателството на една договаряща страна не може да бъде намалявано, променяно, спирано или прекратявано на основание, че правоимащото лице пребивава или има престой на територията на другата договаряща страна, а обезщетението се плаща на територията на другата договаряща страна.

2. Обезщетения съгласно законодателството на една договаряща страна се отпускат на граждани на другата договаряща страна, които пребивават или имат престой извън териториите на договарящите страни, при същите условия, при които се отпускат на граждани на първата договаряща страна, които пребивават или имат престой извън териториите на договарящите страни.

Част II

Приложимо законодателство

Член 6

Общи разпоредби

1. Освен ако в тази част не е предвидено друго, наето лице, което работи на територията на една договаряща страна, по отношение на работата си е подчинено само на законодателството на тази договаряща страна.

2. Самостоятелно заето лице, което обичайно пребивава на територията на договаряща страна и което работи на територията на другата договаряща страна или на територията на двете договарящи страни, по отношение на работата си е подчинено само на законодателството на първата договаряща страна.

3. Лице, което е наето на работа на територията на двете договарящи страни или е самостоятелно заето на територията на една договаряща страна и наето на територията на другата договаряща страна, е подчинено само на законодателството на договарящата страна, на чиято територия обичайно пребивава.

4. Държавни служители или лица, третираны като такива, съобразно законодателството относно законоустановена пенсия за държавни служители на едната договаряща страна, които са изпратени да работят на територията на другата договаряща страна, са подчинени само на законодателството относно законоустановена пенсия за държавни служители на другата договаряща страна.

Член 7

Изпратени работници

1. Когато дадено лице в изпълнение на служебни ангажименти към работодател, който има регистриран офис на територията на едната договаряща страна, бива изпратено от този работодател да работи от негово име на територията на другата договаряща страна, към него продължава да се прилага само законодателството за задължително осигуряване на първата договаряща страна за периода на заетостта, но за не повече от 36 календарни месеца, все едно че наетото лице е все още на работа на територията на първата договаряща страна. Тази алинея се отнася и до наето лице, изпратено от своя работодател на територията на една договаряща страна във филиала или дъщерната фирма на работодателя на територията на другата договаряща страна.

2. В случай че изпращането продължи извън периода, посочен в алинея 1 на този член, законодателството на първата договаряща страна, посочена в тази алинея, продължава да се прилага за допълнителен период от 24 месеца, при условие че компетентните органи на двете договарящи страни или определените от тях институции постигнат съгласие за това въз основа на съвместно искане от страна на наетото лице и работодателя.

Член 8

Международни превози

1. Нищо в тази спогодба няма да повлияе на законодателството на някоя от договарящите страни относно задължителното осигуряване на лица, работещи на борда на морско плавателно средство.

2. Ако предприятие за въздушен, наземен и воден транспорт със седалище на територията на едната договаряща страна изпрати работник на посоченото предприятие на

територията на другата договаряща страна, спрямо него се прилага законодателството на първата договаряща страна, все едно че работникът се намира на територията на първата договаряща страна.

Член 9

Дипломатически представителства и консулства

1. По отношение на членовете на дипломатически представителства и консулства, членовете на техните семейства, както и по отношение на частните домашни работници при членовете на представителствата и консулствата, които са изпратени на територията на другата договаряща страна, се прилага законодателството на изпращащата страна.

2. По отношение на лицата, посочени в алинея 1 на този член, които не са изпратени, се прилага законодателството на договарящата страна, на чиято територия се намира дипломатическото представителство или консулство.

3. Лицата, посочени в алинея 2 на този член, които са граждани на договарящата страна, на която принадлежи дипломатическото представителство или консулство, могат в срок 6 месеца от деня на постъпването им на работа или от датата на влизане в сила на тази спогодба да изберат за тях да се прилага законодателството на тази договаряща страна.

Член 10

Изключения от разпоредбите на чл. 6 – 9

1. След съвместна молба на наетото лице и работодателя на това наето лице или при молба на самостоятелно заето лице компетентните органи или институции на двете договарящи страни могат при постигане на споразумение да направят изключение по отношение на разпоредбите на чл. 6 - 9 от тази спогодба.

2. Ако към наетото или самостоятелно заетото лице съгласно алинея 1 на този член се прилага законодателството на едната договаряща страна, макар че той е на територията на другата договаряща страна, това законодателство се прилага все едно че наетото или самостоятелно заетото лице работи на територията на първата договаряща страна.

Част III

Разпоредби за обезщетения

Член 11

Сумиране на осигурителни периоди и изчисляване на пенсии

1. Когато осигурителните периоди са били завършени съгласно законодателството на двете договарящи страни, институцията на всяка договаряща страна при определяне правото на обезщетение според прилаганото от нея законодателство при необходимост взема предвид осигурителни периоди в съответствие със законодателството на другата договаряща страна при условие, че такива осигурителни периоди не се припокриват с осигурителни периоди според нейното законодателство.

2. Когато законодателството на една договаряща страна прави отпускането на определени обезщетения зависимо от осигурителни периоди, завършени при упражняване

на дейност, която е обект на специална схема, или правото на обезщетения е подчинено на условието осигурителните периоди да са завършени при упражняване на специфични професии или трудова заетост, осигурителните периоди, завършени според законодателството на другата договаряща страна, се вземат предвид за отпускането на тези обезщетения, ако са завършени в съответстваща схема, а при наличие на несъответствие - ако са завършени на подобна работа. Ако сумирането на осигурителни периоди не дава право на обезщетение в рамките на специална схема, тези осигурителни периоди се сумират в рамките на общата схема на осигуряване.

3. Изчисляването на пенсията се определя от прилаганото законодателство на съответните договарящи страни, освен ако не е предвидено друго в тази спогодба.

Член 12

Независима пенсия

Ако всички условия за правото на плащане съгласно законодателството на една от договарящите страни са били изпълнени независимо от периодите на осигуряване, придобити съгласно законодателството на другата договаряща страна, институцията на първата договаряща страна определя плащането изключително на базата на осигурителни периоди, придобити съгласно законодателството на тази договаряща страна.

Член 13

Намаляване, спиране и прекратяване на плащанията

По отношение на лицата, обхванати от тази спогодба, законодателствата на двете договарящи страни относно отказ, намаляване, спиране и прекратяване на пенсии не се прилагат в случай, че изплащаните пенсии са от един и същ вид.

Член 14

Специални разпоредби, отнасящи се до България

1. Ако осигурителните периоди, придобити в България, са недостатъчни за правото на пенсия, българската институция взема предвид и осигурителните периоди, придобити по корейското законодателство, в съответствие с член 11 на тази спогодба в обема, необходим за преценяване на правото на пенсия, при условие че тези периоди не съвпадат.

2. Размерът на паричното обезщетение се определя съгласно българското законодателство за осигурителните периоди, придобити в България, и дохода, върху който са внесени осигурителни вноски за тези периоди.

3. Пенсиите за инвалидност поради трудова злополука и професионална болест, както и пенсиите, несвързани с трудова дейност, с изключение на социалните пенсии за старост, се изплащат на територията на Корея, ако са били отпуснати съгласно българското законодателство преди промяната на пребиваването на правоимащото лице в Корея.

Член 15

Специални разпоредби, отнасящи се до Корея

1. В съответствие с член 11 на тази спогодба за получаване на обезщетение за инвалидност или наследствено обезщетение изискването на корейското законодателство

дадено лице да е осигурено към момента на настъпване на осигурителното събитие се счита за изпълнено, ако лицето е осигурено по отношение на дадено обезщетение съгласно законодателството на България през период, в който възниква осигурителното събитие съгласно законодателството на Корея.

2. Когато осигурителни периоди според законодателството на България са взети предвид за установяване правото на обезщетения според законодателството на Корея в съответствие с член 11 и алинея 1 на този член, дължимото обезщетение се определя, както следва:

(а) институцията на Корея най-напред изчислява размер на пенсия, равен на размера, който би бил платим на лицето, ако всичките зачетени осигурителни периоди според законодателството на двете договарящи страни са били завършени съгласно законодателството на Корея; за определяне размера на пенсията институцията на Корея взема предвид средния стандартен месечен доход на лицето, докато е подчинено на корейското законодателство;

(б) институцията на Корея изчислява частичното обезщетение, което следва да се плати в съответствие със законодателството на Корея, въз основа на размера на пенсията, изчислен според предходната подточка, в съответствие със съотношението между продължителността на осигурителните периоди, взети предвид съгласно собственото законодателство, и общата продължителност на осигурителните периоди, които са взети предвид съгласно законодателството на двете договарящи страни.

3. Еднократни възстановявания на граждани на другата договаряща страна се извършват при същите условия, които се извършват за корейските граждани.

4. Разпоредби в законодателството на Корея, ограничаващи правото на обезщетение за инвалидност и наследствено обезщетение поради неплатени вноски в момент, когато лицето отговаря на другите изисквания за право на обезщетение, касаят само периода, обхванат съгласно законодателството на Корея.

5. От институцията на Корея няма да се изисква да взема предвид осигурителни периоди, възникнали преди най-ранната дата, от която могат да се зачитат осигурителни периоди съгласно нейното законодателство.

Част IV

Разни разпоредби

Член 16

Административно споразумение

1. Компетентните органи на договарящите страни сключват административно споразумение, в което залагат мерките, необходими за изпълнението на тази спогодба.

2. В административното споразумение се определят органите за връзка на договарящите страни.

Член 17

Обмяна на информация и взаимна помощ

1. Компетентните органи и институции на договарящите страни в рамките на съответните им пълномощия:

(а) обменят взаимно до степента, разрешена от прилаганото от тях законодателство,

всяка информация, която е необходима за изпълнението на тази спогодба;

(б) предоставят си взаимно помощ по отношение на определянето на правото или плащането на всяко едно обезщетение по тази спогодба или по законодателството, към което спогодбата се прилага; и

(в) обменят взаимно във възможно най-кратък срок информацията, която касае мерките, предприети от тях с оглед прилагането на тази спогодба, както и всякакви промени в съответното тяхно законодателство, които могат да се отразят върху изпълнението на спогодбата.

2. Помощта, посочена в алинея 1(б) на този член, се предоставя безплатно съобразно известни изключения, които могат да се уговорят в административното споразумение, сключено в съответствие с алинея 1 на член 16.

3. Лекарските прегледи, чието извършване се изисква от законодателството на едната договаряща страна и се отнасят за лице, пребиваващо на територията на другата договаряща страна, се извършват по искане на компетентната институция там, където лицето пребивава на територията на другата договаряща страна.

Член 18

Конфиденциалност на информацията

Освен ако националните закони на една от договарящите страни не изискват друго, информацията за отделното лице, която в съответствие с тази спогодба се предава на компетентния орган или институция на тази договаряща страна от компетентния орган или институция на другата договаряща страна, се използва изключително за целите на прилагането на спогодбата и на законодателството, до което тя се отнася. Такава информация, получена от компетентния орган или институция на една от договарящите страни, се управлява в съответствие с националните закони на тази договаряща страна за защита поверителността и конфиденциалността на личните данни.

Член 19

Освобождение от такси и заверка на документи

1. Когато законодателството на дадена договаряща страна предвижда всеки документ, който се представя пред компетентния орган или институция на договарящата страна, да бъде освободен напълно или частично от такси, включително консулски и административни такси, освобождаването включва също и съответните документи, които се представят пред компетентния орган или институция на другата договаряща страна в изпълнение на спогодбата.

2. Документи и удостоверения, които се представят за целите на тази спогодба, се освобождават от изискванията за заверка от дипломатически или консулски органи.

Член 20

Език за комуникация

1. Компетентните органи и институции на договарящите страни могат да кореспондират пряко помежду си, както и с всяко лице, където и да пребивава то, когато това е необходимо с оглед прилагане на тази спогодба или законодателството, до което тя се отнася. Кореспонденцията може да се води на всеки от официалните езици на всяка

договаряща страна или на английски.

2. Заявление или документ не могат да бъдат отхвърлени от компетентния орган или институция на договаряща страна само защото са написани на официалния език на другата договаряща страна.

Член 21

Подаване на молби, декларации или жалби

1. Освен ако не е изрично предвидено в тази спогодба, молби, декларации или жалби, подадени до компетентния орган или институция на едната договаряща страна, с оглед прилагането на тази спогодба се смятат за молби, декларации или жалби, подадени до компетентния орган или институция на другата договаряща страна.

2. Всяко искане за плащане, подадено по законодателството на едната договаряща страна, се счита за искане за съответното плащане по законодателството на другата договаряща страна, освен ако лицето, подаващо искането, не пожелае изрично правото на плащане да се определи само по законодателството на първата договаряща страна при условие, че лицето към момента на искането:

(а) има право въз основа на възрастта да подаде валидна молба за обезщетение от другата договаряща страна, и

(б) желае искането да се счита като искане по законодателството на другата договаряща страна, или

(в) предоставя информация, сочеща, че периоди на осигуряване са били завършени по законодателството на другата договаряща страна.

3. Молби, декларации или жалби, които трябва да бъдат подадени съгласно законодателството на едната договаряща страна в рамките на определен период от време до компетентния орган или институция, се считат като подадени до съответния компетентен орган или институция на другата договаряща страна в рамките на същия период от време.

4. При прилагане на разпоредбите на алинеи 1 и 2 на този член посоченият компетентен орган или институция, до които е подадена молбата, декларацията или жалбата, посочва датата на получаване на документа и го предава без закъснение на органа или институцията на другата договаряща страна.

Член 22

Валута на плащане

1. Институцията на договаряща страна може да изплаща обезщетения в съответствие с тази спогодба във валутата на тази договаряща страна.

2. Плащането на обезщетения се извършва директно на ползвателите на територията на другата договаряща страна в резултат на прилагането на спогодбата в свободно конвертируема валута.

3. В случай, че дадена договаряща страна наложи валутен контрол или други подобни мерки, ограничаващи плащането, възстановяването или прехвърлянето на финансови инструменти на лица, които се намират извън територията на тази договаряща страна, тя без забавяне взима подходящи мерки, за да осигури плащането на всякаква сума, която трябва да бъде платена в съответствие с тази спогодба на лица, описани в член 3, които пребивават на територията на другата договаряща страна.

Член 23

Решаване на спорове

1. Всеки спор по отношение на тълкуването или прилагането на спогодбата се решава чрез директни преговори между компетентните органи на договарящите страни.

2. Ако спорът не може да се разреши по този начин, спорът, по искане на едната или двете страни, се предава на арбитражна комисия, чийто състав и правила на дейност се определят по споразумение между договарящите страни.

Част V

Преходни и заключителни разпоредби

Член 24

Преходни разпоредби

1. Тази спогодба не поражда каквото и да е право на обезщетение за какъвто и да е период преди датата на влизане в сила на спогодбата.

2. При условията на алинея 1 на този член при определяне правото на обезщетение по спогодбата се зачита всякакъв осигурителен период, завършен преди датата на влизане в сила на тази спогодба, както и всякакви други относими събития, възникнали преди тази дата.

3. Определянето на право на обезщетения, направено преди влизането в сила на настоящата спогодба, няма да окаже влияние върху правата, породени от нея.

4. Обезщетения, определени преди влизане в сила на тази спогодба, могат да се определят отново при подаване на заявление, ако промяната в такова обезщетение е резултат само от разпоредбите на спогодбата. Ако новото определяне според предишното изречение на тази алинея води до липса на право или до право на пенсия в размер, по-малък от платения за последния период преди влизане в сила на тази спогодба, се продължава изплащането на предишния размер на пенсията.

5. При прилагането на член 7 в случай на лица, които са били изпратени в договаряща страна преди влизане в сила на спогодбата, посочените в този член периоди на заетост се считат, че започват от датата на влизане в сила на спогодбата.

6. Разпоредбите на част III се прилагат само за обезщетения, за които е подадено заявление на или след датата на влизане в сила на спогодбата.

Член 25

Влизане в сила

1. Тази спогодба подлежи на ратификация.

2. Тази спогодба влиза в сила от първия ден на третия месец, следващ този, в който е получена втората от нотите, с които договарящите страни се уведомяват взаимно по дипломатически път, че са изпълнени изискванията на националните им законодателства за влизането в сила на спогодбата.

Член 26

Прекратяване на спогодбата

1. Тази спогодба се сключва за неопределено време. Всяка от договарящите страни може през текущата календарна година в писмена форма по дипломатически път да я денонсира от 1 януари следващата година. Уведомяването не може да става по-късно от три месеца преди изтичането на предходната календарна година.

2. Ако тази спогодба се прекрати, правата, отнасящи се до право или плащане на обезщетение, придобити в резултат от нея, се запазват. Договарящите страни се уговарят за уреждане на правата в процес на придобиване.

В потвърждение на горното долуподписаните, бидейки надлежно упълномощени, подписаха тази спогодба.

Съставена в Сеул на 30 октомври 2008 г. в два екземпляра, всеки на български, корейски и английски език, като всички текстове имат еднаква сила. В случай на различие в тълкуването текстът на английски език има предимство.

За Република България:
Емилия Масларова,
министър на труда и социалната политика

За Република Корея:
Ю Мьонг-хуан,
министър на външните политика
работи и търговията